

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3371/2020
11.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Ивковић, адвокат из ..., против туженог Акционарског друштва за превоз робе „Србија Карго“ Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2325/20 од 11.09.2020. године, у седници одржаној 11.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиле и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2325/20 од 11.09.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу П1 18/19 од 29.07.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужилци накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 79.947,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу П1 18/19 од 29.07.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и тужени обавезан да тужилци на име накнаде за топли оброк и трошкова регреса за годишњи одмор за период од 29.03.2016. до 28.02.2018. године исплати месечне износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 96.330,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2325/20 од 11.09.2020. године, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужени обавезе да јој по основу накнаде за топли оброк исплати укупан износ од 213.552,12 динара, за период од 29.03.2016. године па до 28.02.2018. године, и то појединачне месечне износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде и обавезана тужилца да туженом накнади трошкове поступка у износу од 6.000,00 динара и ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 27.973,68 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права с позивом на одредбе чл. 403. и 404. ЗПП.

Тужени није доставио одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код „Железнице Србије“ АД по основу уговора о раду од 05.02.2003. године, па до 2015. године када је наставила да ради код туженог по основу Анекса уговора о раду на радном месту ... све до престанка радног односа 25.12.2018. године. Тужени АД за превоз робе „Србија Карго“ настао је издвајањем из „Железнице Србије“ АД на основу статусне промене по Одлуци Владе Републике Србије од 02.05.2015. године. Тужили за време радног односа код туженог није обрачунавана и исплаћивана накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора нити је висина топлог оброка и регреса исказана посебно као врста номиналне новчане накнаде. Висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, као и регреса за коришћење годишњег одмора, утврђена је из налаза и мишљења судског вештака.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев позивајући се на одредбе чл. 104, 105, 111. и 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду, налазећи да тужила има право на накнаду за топли оброк и регрес у периоду од 29.03.2016. до 28.02.2018. године. Како Колективни уговор из 2015. године не садржи одредбе о висини накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а исти се не могу приказивати кроз цену рада, вештак је накнаде обрачунао применом Колективног уговора из 1995. године, са припадајућим Анексима тог уговора („Службени гласник РС“ бр. 37/95, 11/97, 54/97, 60/97, 33/98, 42/99 и 7/2000), као последњег важећег Колективног уговора којим је дефинисана висина накнаде за исхрану у току рада од 25% просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији за спорни период, као и на основу статистичких података о просечној месечној нето заради оствареној у Републици Србији за разматрани период, а увидом и у обрачунске листе зарада и накнада зарада за тужилу у спорном периоду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да право на накнаду по основу регреса за коришћење годишњег одмора и за исхрану у току рада запослени остварује у складу са општим актом и уговором о раду. Како су Колективним уговором туженог из 2015. године спорне накнаде укључене у вредност једног радног сата и тиме укључене у основну зараду тужиоца, наводи да је за утужени период тужени у складу са општим актом код послодавца тужиоцу кроз вредност радног часа за обрачун зараде, обрачунавао и исплаћивао и накнаду за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора, па то што у обрачуну зараде није исказан податак по овим основима не значи да износи по основу накнаде за исхрану и регрес тужили нису исплаћени.

Законом о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 са изменама од 01.01.2006. године) у члану 118. став 1. тач. 5. и 6. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, који морају бити приказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора из 2006. године чланом 2. измењен је члан 57. Колективног уговора и предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 5. Анекса измењена је и одредба члана 61, па је одређена вредност једног радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар – јуни 2006. године у висини 53,50 динара, а за период јули – децембар 2006. године 56,00 динара. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да у вредност једног радног часа из ст. 1. и 2. овог члана укључена је и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Према наведеним општим актима туженог, вредност радног сата је утврђена на такав начин да се не може одредити износ који представља накнаду за трошкове исхране и регрес за коришћење годишњег одмора, јер накнаде нису приказане у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада које могу бити веће или мање од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При томе, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, тако што трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада. То не искључује право тужиље на њихову исплату. Не може се прихватити закључивање другостепеног суда да су запосленима, па и тужили, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и исхрану у току рада номинално исказао у платним листама тужиље, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изложеног, произлази да је тужени у погледу исплате тражених накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиље. С обзиром на то да Анекс Колективног уговора не садржи конкретне одредбе о висини спорних накнада, тужила може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора.

Како је тужила поставила тужбени захтев на основу налаза вештака, који је применио наведене параметре, тужбени захтев је основан.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени захтев, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП преиначио другостепену пресуду, одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

Тужила је успела у поступку по ревизији, па јој на основу чл. 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су јој досуђени у укупном износу од 79.947,00 динара и то 12.000,00 динара на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, износ од 31.947,40 динара на име таксе на ревизију и на одлуку 36.000,00 динара, а у складу са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић